

Universitatea Tehnică a Moldovei

HOTĂRÂREA JUDECĂTOREASCĂ – EFECTE PROCESUALE

Student: Voloșciuc Marian

**Coordonator: Muntean Iulian
dr., lect. univ.**

Chișinău, 2023

CUPRINS

LISTA ABREVIERILOR	11
INTRODUCERE	12
1. HOTĂRÂREA JUDECĂTOREASCĂ ÎN SISTEMUL DE DREPT NAȚIONAL	15
1.1. Concepții și clasificări a hotărârilor judecătorești	15
1.2. Aspecte juridice a hotărârii judecătorești	20
1.3. Tendințe actuale în digitalizării actelor judecătorești.....	25
2. EXIGENȚA HOTĂRÂRII JUDECĂTOREȘTI CIVILE	33
2.1. Legalitatea și argumentarea hotărârii judecătorești	33
2.2. Motivarea – condiție intrinsecă a hotărârii judecătorești	42
2.3. Remedii procesuale în cazul nerespectării exigențelor hotărârii judecătorești	47
3. EFECTELE HOTĂRÂRII JUDECĂTOREȘTI CIVILE	55
3.1. Aspecte legale și procesuale a hotărârii judecătorești	55
3.2. Chestiuni privind hotărârile judecătorești irevocabile atacate cu apel ce suspendă executarea	58
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	78
BIBLIOGRAFIE	80

ADNOTARE

Numele, prenumele: Voloșciuc Marian

Titlu: Hotărârea judecătorească – efecte procesuale

Structura lucrării: Având în vedere standardele stabilite, această teză are următoarea structură: text de bază 67 de pagini, adnotare în limbile română și engleză, lista abrevierilor, introducere, trei capitole divizate în paragrafe, concluzii generale și recomandări, bibliografia, și declarația privind asumarea răspunderii.

Cuvinte cheie: hotărâre judecătorească, decizie judecătorească, titlul executor, executare, recurs, încheiere.

Scopul lucrării: Prevederile lucrării, concluziile obținute și recomandările propuse aprofundează cunoștințele științifice despre instituirea deciziilor judecătorești în cauzele civile în contextul egalității armelor în procesul civil, specificul naturii juridice, conținutul acestora. Prevederile tezei pot servi drept bază teoretică pentru studierea ulterioară a problemelor legate de reglementarea legală a hotărârilor judecătorești în cauzele civile.

Obiectivele generale: identificarea reglementărilor legale în actele normative naționale și internaționale în domeniul hotărârii judecătorești; analiza conceptului hotărârii judecătorești, dezvoltat în știința dreptului civil prin prisma doctrinei naționale și străine; determinarea conținutului hotărârii judecătorești; determinarea particularităților; examinarea condițiilor de executare ale hotărârilor judecătorești; formularea concluziilor și recomandărilor finale.

Metodele aplicate la elaborarea lucrării: rezultatele lucrării au fost obținute în urma utilizării următoarelor metode de cunoaștere: sinteza, analiza, și comparația. Cea din urmă a contribuit la evidențierea modalității reglementării exigențelor impuse față de hotărârea judecătorească din perspectiva echității procesului civil. La elucidarea subiectului, s-au analizat prevederile Convenției Europene, Constituției Republicii Moldova, precum și tratările doctrinare în mod comparativ.

Rezultatul concret obținut: prevederile lucrării, concluziile obținute și recomandările propuse aprofundează cunoștințele științifice despre instituirea deciziilor judecătorești în cauzele civile în contextul echității procesului civil, specificul naturii juridice, conținutul acestora. Prevederile tezei pot servi drept bază teoretică pentru studierea ulterioară a problemelor legate de reglementarea legală a hotărârilor judecătorești în cauzele civile.

ANNOTATION

Last name, first name: Voloşciuc Marian

Title: The court decision – procedural effects

Structure of the paper: Considering the established standards, this thesis has the following structure: basic text 67 pages, annotation in Romanian and English, list of abbreviations, introduction, three chapters divided into paragraphs, general conclusions and recommendations, bibliography, and statement of responsibility..

Keywords: court ruling, court decision, enforcement title.

The purpose of the thesis: The provisions of the work, the conclusions obtained and the proposed recommendations deepen the scientific knowledge about the establishment of court decisions in civil cases in the context of the equality of arms in the civil process, the specifics of the legal nature, their content. The provisions of the thesis can serve as a theoretical basis for the further study of the problems related to the legal regulation of court decisions in civil cases.

General objectives: identification of legal regulations in national and international normative acts in the field of judicial decision; analysis of the concept of the court decision, developed in the science of civil law through the prism of national and foreign doctrine; determining the content of the court decision; determination of particularities; examination of the execution conditions of court decisions; formulating conclusions and final recommendations.

Methods applied for the elaboration of the thesis: rezultatele lucrării au fost obținute în urma utilizării următoarelor metode de cunoaştere: sinteza, analiza, şi comparaţia. Cea din urmă a contribuit la evidenţierea modalităţii reglementării exigenţelor impuse faţă de hotărârea judecătorească din perspectiva ecităţii procesului civil. La elucidarea subiectului, s-au analizat prevederile Convenţiei Europene, Constituţiei Republicii Moldova, precum şi tratările doctrinare în mod comparativ.

The actual result obtained: the provisions of the paper, the conclusions obtained and the proposed recommendations deepen the scientific knowledge about the establishment of court decisions in civil cases in the context of the fairness of the civil process, the specifics of the legal nature, their content. The provisions of the thesis can serve as a theoretical basis for the further study of the problems related to the legal regulation of court decisions in civil cases.

INTRODUCERE

În calitate de organe statale, preocuparea instanțelor de judecată delegate cu atribuții exclusive în executarea justiției e guvernată de un singur scop: protejarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor. Realizarea scopului menționat se manifestă prin pronunțarea unor acte judecătorești legale. Totodată, cercetarea unei cauze civile se finalizează cu adoptarea unei hotărâri, prin care instanța se exprimă cu referire la temeinicia pretențiilor spuse de către reclamant, fie prin emiterea unei concluzii prin care procesul sistează, fără a fi clarificat conținutul cauzei.

Ca fiind expresie a puterii judecătorului de a rezolva litigiile, hotărârea judecătorească, are puterea, recunoscută de lege, de a se împotrivi redeschiderii ulterioare a aceleiași judecăți, garantând în așa mod stabilitatea și securitatea raporturilor juridice. Tot ce s-a rezolvat jurisdicțional se opune între părți cu valoare absolută, iar față de terți cu valoarea unei prezumții relative împotriva căreia se poate face dovada contrară.

Hotărârea judecătorească câteodată, este definită ca unicul scop al procesului civil spre atingerea căruia este direcționată întreaga activitatea procesuală a instanței de judecată, dar și ceilalți participanți ai litigiului civil. Dar nediminuând însemnătatea actului de dispoziție al instanței, se cuvine să consemnăm, că hotărârea are valoare nu prin ea însăși, ci prin faptul că protejează drepturile și interesele legitime ale persoanelor fizice și juridice – subiecte ale raporturilor de drept esențial. Special în acest sens a fost intentat procesul și anume pentru obținerea acestui efect se îndreaptă activitatea procesuală a tuturor participanților la examinarea și soluționarea pricinii civile.

Importanța și actualitatea temei cercetate reiese din faptul că autoritatea puterii judecătorești în ultima perioadă a fost într-o mare măsură subminată, adică din motivul netemeinicii și ilegalității hotărârilor pronunțate de instanțe, care câteodată poartă un caracter vădit abuziv. Faptul acesta a cauzat diminuarea nivelului de încredere a populației față de justiție, dar și o avalanșă de cereri depuse la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Prin desfășurarea reformelor în materie de procedură civilă între anii 2009-2022 s-a încercat normalizarea situației, faptul care nu cam este perceptibil la momentul actual, pentru că optimizarea instanțelor, adoptarea măsurilor ce stabilește reducerea termenelor de examinare a cauzelor, introducerea unor proceduri scrise și înlăturarea obligațiunii de a motiva hotărârile judecătorești civile au cauzat mai multe critici, decât aprecieri. Luând în considerare aceste aspecte, socotim că este binevenită o abordare științifică, dar și practică a noțiunilor de legalitate și temeinicie a hotărârii, precum și a consecințelor pe care aceasta le produce, care ar ușura procesul de executare a unei justiții echitabile și corecte.

Gradul de studiere a temei în literatura de specialitate în cadrul tezei. Studiind

literatura de specialitate publicată în ultima perioadă, care se referă la domeniul instituției hotărârii judecătorești, putem constata că s-a extins interesul pentru această tematică, atât în doctrina națională, cât și în cea română. Asemenea, în mod esențial, problema legalității și temeiniciei hotărârii judecătorești, precum și a efectelor pe care le generează este analizată în cadrul lucrărilor unor așa procesualiști cu renume cum sunt: Cojuhari Al., Prisac Al., Pisarenco O., Ivănescu G.-Fl., Florian Em., Nicolae A., Stamatescu A. etc. Tangențial această materie a fost reflectată și în cercetările unor asemenea doctrinari cum sunt: Leș I., Ciobanu M., Deleanu I., Boroș G., Tăbărcă M., Treușnicov M., Iarcov V., Șacarean M., Tcacev N., etc.

Metodologia cercetării. Posedă ca fiind fundament metodele logice generale de investigații științifice atât la nivelul empiric, cât și la cel teoretic: analiza și sinteza, inducția și deducția, abstracția, comparația – toate oferind posibilitate de a analiza în detalii problematica abordată, atât în ceea ce privește hotărârile judecătorești în general, cât și a lacunelor, defectelor în rezolvarea cauzelor, care le provoacă reglementarea actuală a acestei instituții.

Consemnând metoda comparativă, ar trebui să recunoaștem, că prin aplicarea ei am reușit să cercetăm reglementările și măsurile de protecție acordate față de părțile în procesul civil în alte state, în ce privește condițiile și efectele hotărârii judecătorești, în acest fel intuind și unele remedii pentru sistemul nostru de drept.

Scopul și obiectivele tezei. Scopul determinat în cercetarea problematici în cauză a fost de a formula unele justificări teoretice, precum și interpretări legislative care se referă la instituția hotărârii judecătorești necesare, după părerea noastră, în vederea reducerii numărului de hotărâri ce nu întrunesc cerințele legalității și temeiniciei, întocmai, din numărul celor pronunțate de instanțele de fond.

Pentru realizarea scopului propus sunt identificate următoarele obiective:

- Definirea conceptului de hotărâre judecătorească și identificarea categoriilor de hotărâri;
- Stabilirea naturii juridice a hotărârii judecătorești;
- Examinarea factorilor de evoluție și a tendințelor evolutive în materia hotărârilor judecătorești civile;
- Abordarea legalității și temeiniciei hotărârii judecătorești ca cerințe fundamentale ce validează acest act de dispoziție al instanței;
- Prezentarea motivării hotărârii în calitate de condiție intrinsecă a acesteia;
- Evidențierea remediilor procesuale aplicabile în cazul nerespectării exigențelor hotărârii judecătorești;
- Identificarea și clasificarea efectelor hotărârii judecătorești;

- Accentuarea modului în care acționează efectul autorității de lucru judecat al hotărârii judecătorești.
- Executarea hotărârilor judecătorești;
- Executarea benevolă a hotărârilor judecătorești;
- Executarea silită a hotărârilor judecătorești;

Structura compartimentelor tezei. În ceea ce privește structura tezei, aceasta este structurată din: introducere, 3 capitole, 8 paragrafe, concluzii și bibliografie.

Primul capitol *Hotărârea judecătorească în sistemul de drept național* dezvăluie noțiunea, importanța, natura juridică, clasificarea hotărârilor judecătorești, de asemenea și aspectele particulare ale acestora – criteriile actului de dispoziție al instanței și încheierea judecătorească. Totodată, un paragraf aparte din acest capitol descrie factorii de evoluție și tendințele cronologice în tematica hotărârilor judecătorești civile.

Capitolul doi *Exigența hotărârii judecătorești civile* este consacrat tratării nemijlocite a condițiilor legalității și temeiniciei hotărârii și conținutului acesteia, corectării erorilor materiale și de calcul, cazurilor de efectuare a unei hotărâri suplimentare. În acest fel, atenția este îndreptată pe un asemenea subiect, cum ar fi motivarea hotărârii, element exclus actualmente din majoritatea hotărârilor judecătorești, fapt ce afectează grav calitatea actului de justiție.

Cel de-al treilea capitol *Efectele hotărârii judecătorești civile* reflectă chestiunea conceptului și clasificării efectelor hotărârii judecătorești civile. La prima vedere este amplasat efectul autorității de lucru judecat și demarcarea acestuia de conceptul de putere de lucru judecat. Un compartiment aparte este dedicat problemelor de practică judiciară relevate în jurisprudența instanțelor moldovenești cu referire la momentul obținerii autorității de lucru judecat. Teza se finalizează cu concluziile și propunerile autorului formulate în baza cercetărilor efectuate.

BIBLIOGRAFIE

ACTE LEGISLATIVE ȘI NORMATIVE:

1. Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încheiată la Roma la 4.XI.1950, însoțită de Protocoalele nr. 4, 6, 7, 12 și 13 și semnată de către RM la 13.07.1995. Tratatate internaționale, Chișinău, 1998.
2. Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994. În: Monitorul Oficial al R.M. nr.78 din 29.03.2016
3. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 225-XV din 30 mai 2003. Republicat în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 285-294 din 03.08.2018.
4. Codul de executare al Republicii Moldova: nr.443-XV din 24.12.2004. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.214-220 din 05.11.2010
5. Codul administrativ al RM: Nr. 116 din 19.07.2018. În: Monitorul Oficial Nr. 309-320 din 17.08.2018.
6. Legea cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor, nr.137 din 29.07.2016. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 293-305, 09.09.2016.
7. Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere, nr.124 din 19.05.2022. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 170-176, din 10.06.2022.
8. Legea privind transportul naval intern al Republicii Moldova, nr.176 din 12.07.2013. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.238-242 din 25.10.2013.
9. Legea concurenței, nr.183 din 11.07.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.193-197 din 14.09.2012.
10. Legea cu privire la avocatură, nr.1260 din 19.07.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 194-197, din 31-07-2020.
11. Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, nr.181 din 25.07.2014 (în vigoare 01.01.2015). În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.223-230, 2014, art.519.
12. Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, nr.87 din 21.04.2011 (în vigoare 01.07.2011). În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.107-109, 2011, art.282.
13. Legea privind executorii judecătorești, nr.113 din 17.06.2010. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.3 -8, 06-01-2017.

CĂRȚI ȘI PUBLICAȚII MONOGRAFICE TIPĂRITE

14. ALLARD, J., GARAPON, A. *Judecătoria și globalizarea*. București: Rosetti, 2010.
15. BERGER, V. *Jurisprudența CEDO*. Ed. a V-a. București: Institutul Român pentru Drepturile Omului, 2015.
16. BOROI, G., STANCU, M. *Drept procesual civil. Ediția a 4-a, revizuită și adăugită*. București: Hamangiu, 2020.
17. BOROI, G. *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole*. București: Hamangiu, 2019.
18. CIOBANU, V. *Tratat teoretic și practic de procedură civilă*. Vol. II. București: Ed. Național, 1997.
19. CIOBANU, V., BOROI, G. *Drept procesual civil. Curs selectiv*. București: All Beck, 2009.
20. CIOBANU, V., NICOLAE, M. *Noul Cod de procedură comentat și adnotat*. Vol. I - art. 1-526. București: Ed. Universul Juridic, 2013.
21. COJUHARI, Al. *Drept procesual civil. Partea specială*. Chișinău, 2009.
22. DELEANU, I., DELEANU, V. *Hotărârea judecătorească*. Arad: Ed. Servo-Sat, 1998.
23. DELEANU, I. *Tratat de procedură civilă*. Vol. II, București: Ed. C.H. Beck, 2007.
24. FLORIAN, E. *Puterea lucrului judecat în materie civilă*. București: All, 1997.
25. FODOR, M. *Drept procesual civil*. Vol.II. București: Universul Juridic, 2007.
26. FRICERO, N. *Procedure civile*. Paris: Mementos – Gualino editeur, 2002.
27. IVĂNESCU, G. *Hotărârea judecătorească civilă*. București: Hamangiu, 2014.
28. LEȘ, I. *Tratat de drept procesual civil*. București: All Beck, 2001.
29. LUPAȘCU, D., OPREA, G. *Îndreptarea erorilor materiale în cauzele civile și penale*. București: ALL, 1997.
30. MATEI, D. *Efectele hotărârilor judecătorești civile și ale sentințelor arbitrale*. Teză de doctorat. București, 2009.
31. MURARU, I., TĂNĂSESCU, E. *Drept constituțional și instituții politice*. Vol. I. București: C.H. Beck, 2008.
32. NEGRU, V., RADU, D. *Drept procesual civil*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1992
33. NICOLAE, A. *Hotărârea judecătorească*. Teză de doctorat. București, 2008.
34. NICOLAE, A., STAMATESCU, A. *Autoritatea de lucru judecat în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și în reglementarea Noului Cod de procedură civilă*. București: Ed.Universul Juridic, 2012.
35. PISARENCO, O. *Drept procesual civil*. Chișinău: Tehnica-Info, 2012.

36. POPA, I. *Tratat privind profesia de magistrat în România*. București: Universul Juridic, 2007.
37. PRISAC, A. *Comentariul Codului de procedură civilă al RM*. Chișinău: Cartea Juridică, 2020.
38. STOENESCU, I., ZILBERSTEIN, S. *Executarea silită în procesul civil*. Bucuresti, 1993.
39. TĂBÂRCĂ, M., BUTA, G. *Codul de procedură civilă, comentat și adnotat cu legislație, jurisprudență și doctrină*. București: Universul Juridic, 2007.
40. TĂBÂRCĂ, M. *Drept procesual civil, vol. I*. București: Ed. Universul Juridic, 2008.
41. ZILBERSTEIN, S., DEAK, Fr., PETRESCU, A., etc. *Îndreptar interdisciplinar de practică judiciară*. București: Editura Didactică și pedagogică, 1993.
42. БОРИСОВА, Е.А. *Проверка судебных актов по гражданским делам*. Москва: Городец, 2006.
43. ВАСЬКОВСКИЙ, Е. *Курс гражданского процесса*. Том 1. Москва, 2003.
44. ТКАЧЕВ, Н.И. *Законность и обоснованность судебных постановлений по гражданским делам*. Саратов, 1987.
45. ТРЕУШНИКОВ, М.К. *Гражданский процесс*. Москва: Городец-издат, 2011.
46. ШАКАРЯН, М.С. *Гражданское процессуальное право*. Москва: Проспект, 2004.
47. ЯРКОВ, В. *Гражданский процесс*. Москва: Валтерс Клуверс, 2004.

CONTRIBUȚII ÎN PUBLICAȚII SERIALE TIPĂRITE

48. BELEI, El. Efectele juridice ale hotărârilor judecătorești. În: *Revista Națională de Drept*, 2010, nr.2.
49. CARAMAN, I. Consolidarea legislativă și aplicativă a puterii lucrului judecat. În: *Studia Universitatis Moldaviae*, 2018, nr.8(118).
50. CONSTANTINESCU, M., CIOBANU, V. Obstrucționarea justiției. În: *Revista Dreptul*, 2003, nr.2.
51. DELEANU, I., BUTA, Gh. Potestativitatea în procesul civil. În: *Revista Dreptul*, 2009, nr.12.
52. GHIȚĂ, D. Autoritatea de lucru judecat în Noul Cod de procedură civilă. În: *Revista de științe juridice. Supliment*, 2015, nr.2. Vol. 32 (2015).
53. MUNTEANU, A. Criterii de delimitare între ilegalitatea și netemeinicia hotărârii în jurisprudența Curții Federale de Justiție a Germaniei. În: *Revista Națională de Drept*, 2010, nr.3.
54. MUNTEAN, A. Cu privire la conceptul cailor de atac al hotărârilor judecătorești în procedura civilă. În: *Revista Națională de Drept*, 2008, nr.3.
55. СЕРГЕЕВА, А. Мотивированность судебного решения как одна из проблем

справедливого правосудия. Вестник науки и образования, 2018, № 14(50).

56. ТАРАБРИН, Д. В. Мотивированность судебного решения как один из показателей эффективности правосудия по гражданским делам. Арбитражный и гражданский процесс, 2011, №8, с.20-23

PUBLICAȚII ELECTRONICE

57. CEDO, cauza Gheorghe c. României, hotărârea din 15 martie 2007. Disponibil: <http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/cedo/Cauza-Gheorghe-%C3%AEmpotrivaRom%C3%A2niei.pdf> –
58. CEDO, cauza Asito c. Moldovei nr. 2 din 12 martie 2012 (cererea nr.39818/06). Disponibil: <https://www.lhr.md/ro/2012/03/hotararea-asito-c-moldovei-nr-2/>
59. CEDO, cauza Brumărescu împotriva României, par.61, hotărârea din 28 octombrie 1999. Disponibil: http://www.hotararicedo.ro/index.php/article_access/view_article/94
60. CEDO, cauza Albina c. României, hotărârea din 28 aprilie 2005. Publicată în: Monitorul Oficial al României Nr. 1.049 din 25 noiembrie 2005 (Cererea nr. 57.808/00). Definitivă la 28 iulie 2005
61. Comisia Internațională a Juriștilor. Raport: Promisiunea neîndeplinită privind un sistem judecătoresc independent în Moldova. Disponibil: http://crjm.org/wp-content/uploads/2019/03/2019-ICJ-Raport-Independenta-Justitiei-RM_RO.pdf
62. Hotărârea Curții Constituționale a RM nr.32 din 17.11.2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi referitoare la executarea creanțelor împotriva statului (Sesizarea nr.80g/2016). Disponibil: <http://www.constcourt.md/.php?l=ro&tip=hotariri&docid=597>
63. Decizia Curții de Apel pronunțată la 02 decembrie 2015, cererea de recurs depusă la 11 aprilie 2016. Dosarul nr. 3ra-844/16. Disponibil: <http://jurisprudenta.csj.md/searchcolcivil.php?id=29130>
64. Decizia Curții de Apel pronunțată la 12 octombrie 2016, cererea de recurs depusă la 03 februarie 2017. Dosarul nr.2ra– 620/17. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_col_civil.php?id=35610
65. Decizia Curții de Apel pronunțată la 31 mai 2017, cererea de recurs depusă la 11 septembrie 2017. Dosarul nr.2ra-1927/17. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_col_civil.php?id=39991
66. Recomandarea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei nr.Rec(2003)17 din 09.09.2003 în materie de executare a deciziilor judecătorești. Disponibil: <https://rm.coe.int/16806f407a>
67. Decizia Curții de Apel pronunțată la 09 martie 2017, cererea de recurs depusă la 22

- august 2017. Dosarul nr.2ra-1927/17. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_col_civil.php?id=39991
68. Decizia Curții Supreme de Justiție din 05 iulie 2017. Cauza civilă nr. 2ra-1230/17. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_col_civil.php?id=37616
69. Decizia Curții Supreme de Justiție din 26 octombrie 2016. Cauza civilă nr. 3ra - 1412/16. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_col_civil.php?id=32109
70. Decizia Curții Supreme de Justiție din 12 iulie 2017. Cauza civilă nr.2ra-1269/17. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_col_civil.php?id=27493
71. Decizia Curții Supreme de Justiție din 13 aprilie 2016. Cauza civilă nr. 2rac-135/16. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_col_civil.php?id=27493
72. Hotărârea Plenului CSJ cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Codului de executare în cauzele civile nr. 10 din 16.12.2013. Modificată de: Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.10 din 26.02.2018. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=342
73. Recomandarea CSJ nr.82 din 21.10.2015 Cu privire la momentul punerii în executare a hotărârilor date de instanțele de judecată în cauzele de contencios administrative. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_rec_csj.php?id=127
74. www.juridice.ro
75. www.juridice.md